

Asia: VN/16645/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi Kuntien takauskeskuksesta annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lausunnolla oleva luonnos mahdollistaisi sosiaali- ja terveydenhuollon uudistukseen liittyen esimerkiksi Kuntarahoituksen toimimisen hyvinvointialueiden rahoittajana näiden uus- ja lisäinvestointien osalta.

Mutta, kuten kuntien takauskeskuksen ja kuntarahoituksen lausunnoissa on tuotu esille, tästä ei saa aiheutua kunnille kohtuuttomia riskejä. Hankasalmen kunta yhtyy monelta osin edellä mainittujen tahojen lausuntoihin.

Esitysluonnoksen kohdassa 1.1 todetaan, että koska Kuntarahoitus on keskeinen kuntia ja kuntayhtymiä rahoittava luottolaitos, on perusteltua, että se voi rahoittaa myös hyvinvointialueita. Hyvinvointialueet ovat uusia hallinnon yksiköitä ja täysin erillään kuntien toiminnasta. Tämä seikka täytyy vahvasti ottaa huomioon kuntien takauskeskuksesta annettua lakia muutettaessa.

Kuten kuntarahoitus toteaa, kuntien asemaa hyvinvointialueiden rahoittamisen järjestämisessä tulee tarkastella sen kysymyksen kautta, että säilyykö kuntasektorin riittävä itsenäisyys, mahdollisuus päätöksentekoon ja riskiasema hyväksyttävänä, vaikka niiden takaamaa varainhankintaa käytetään hyvinvointialueiden rahoituksen hyväksi.

Kuntasektorille tuleekin siksi jäädä Kuntien takauskeskuksen ja Kuntarahoituksen kautta edelleen itsenäinen päätösvalta järjestelmän käyttämisestä hyvinvointialueiden rahoitukseen.

Valtion takauksen tulee olla edellytys luottojen nollariskisyydelle, tilanteessa, jossa hyvinvointialueilla ei ole valtiota / kuntia vastaavaa verotusoikeutta. Kuntarahoituksen lausunnossa kuvataan hyvin, että ilman valtion takausta hyvinvointialueiden lainat sisältävät todellista luottoriskiä, ja mahdollinen riskipaino olisi 20 %. Tällöin kuntien takaamaa varainhankintaa kohdistettaisiin rahoituksella kuntasektorin ulkopuolisiin hyvinvointialueisiin, joihin liittyisi nollaa korkeampi todennäköisyys luottotappioihin. Nämä luottotappiot tulisivat kuntien takaaman järjestelmän kannettavaksi ilman, että kunnilla on mitään syytä, saati vankkaa valtiosääntöoikeudellista perustetta, tällaista riskiä kantaa. Korkeampi riskipaino vaikuttaisi myös hyvinvointialueiden rahoituksen hinnoitteluun. Tätä tilannetta eivät kunnat voi hyväksyä.

Lisääntynyt taloudellinen riski edellyttää vastaavan korvauksen maksamista riskinkannosta. Hankasalmen kunta yhtyykin Kuntien takauskeskuksen lausuntoon, että tätä tarkoitusta varten takauskeskus voi periä hyvinvointialueille suuntaamastaan varainhankinnasta takausprovisiota. Näin takauskeskus voi takausprovisioon hinnoittelulla ja jäsenkuntakorvauksilla varmistaa, että kunnat saavat riittävän, taloudellisen itsehallinnon turvaavan korvauksen tehtävän hoidosta. Korvauksen maksaa viime kädessä valtio.

Ja, kuten kuntarahoitus toteaa, malli, jossa valtio olisi ottanut Kuntarahoituksen varainhankinnasta takausvastuun siltä osin, kun on kyse kohdistumisesta hyvinvointialueiden rahoitukseen, olisi ollut kuntien näkökulmasta perustelluin tilanteessa, jossa hyvinvointialueilla ei ole verotusoikeutta. Minkäänlaisen vastuun sysääminen kunnille uusien hyvinvointialueiden lainan otosta on periaatteellisella tasolla käsittämätöntä.

Puromaa Heli
Hankasalmen kunta